Verslag bestuurlijk overleg artikel 3 en 4 Waterschapswet

Onderwerp:

Voorbereiden ontwerpbesluit wijziging Reglement voor het Waterschap Scheldestromen

Datum overleg: maandag 11 mei 2026

Locatie: Middelburg, provinciehuis

Aanwezigen: A.R.M. Vael (gedeputeerde), A.J.G. Poppelaars (dijkgraaf), en ambtelijke ondersteuning van Waterschap Scheldestromen en Provincie Zeeland

Agenda

1. Opening en doel van het overleg
2. Toelichting ontwerpbesluit wijziging Reglement Waterschap Scheldestromen
3. Bespreking onderzoeksrapporten TAUW en Van den Bosch & Partners
4. Kostentoedeling en toepassing bandbreedte
5. Vervolgproces en planning
6. Communicatie traject Provincie
7. Rondvraag en sluiting

1. Opening en doel van het overleg

Gedeputeerde Vael opent het overleg en heet de aanwezigen welkom.

Het overleg vindt plaats in het kader van artikel 3 en 4 van de Waterschapswet en heeft betrekking op het voorbereiden van een ontwerpbesluit van Gedeputeerde Staten tot wijziging van het Reglement voor het Waterschap Scheldestromen inzake de invoering van een afzonderlijke kostentoedelingsmethodiek voor de toerekening van de kosten van het wegenbeheer per 1 januari 2027.

Aanleiding is het besluit van de Algemene Vergadering van het Waterschap Scheldestromen van 9 april 2026 om, gelet op de uitkomst van extern onderzoek dat het waterschap heeft laten uitvoeren, met ingang van 2027 een aparte wegenheffing in te voeren op basis van gebiedskenmerken met afwijkende formules voor de toedeling van de kosten van het wegenbeheer, en de brief van het waterschap van 9 april 2026 met het verzoek aan de Provincie om daartoe het reglement aan te passen.

Doel van het overleg is bestuurlijke afstemming over de voorgestelde wijziging van het reglement en het vervolgproces richting besluitvorming door Gedeputeerde Staten (ontwerpbesluit ten behoeve van de wettelijk voorgeschreven inspraakprocedure) en uiteindelijk Provinciale Staten (vaststelling van de reglementswijziging).

2. Toelichting ontwerpbesluit wijziging reglement

Besproken is dat de voorgestelde reglementswijziging voortvloeit uit de gewijzigde landelijke regels voor de kostentoedeling in de Waterschapswet per 1 januari 2026 en de wens van het waterschap om, naast de watersysteemheffing (waarin op dit moment de heffing voor de wegen is geïntegreerd), voor het wegenbeheer een aparte wegenheffing in te voeren met een eigen kostentoedelingsmethodiek op basis van gebiedskenmerken in een aangepaste vorm.

Hiermee wordt beoogd de kostentoedeling aan de categorieën heffingplichtigen beter te laten aansluiten bij het profijt dat de categorieën bij het wegenbeheer hebben en de lastenontwikkeling stabieler en beter uitlegbaar te maken.

Tijdens het overleg is besproken dat de voorgestelde reglementswijziging betrekking heeft op de systematiek van de kostentoedeling van het wegenbeheer aan de verschillende categorieën en niet op de concrete kostendelen van de wettelijke categorieën heffingplichtigen. Deze vertaalslag ,op basis van de systematiek in het reglement, krijgt zijn beslag in de kostentoedelingsverordening van het waterschap.

Daarnaast is stilgestaan bij de vraag of de bestaande kostentoedelingssystematiek gehandhaafd kan blijven voor de wegentaak. Daarbij is opgemerkt dat de wegenheffing momenteel onderdeel uitmaakt van de watersysteemheffing. Daardoor is de nieuwe kostentoedelingssystematiek toegepast op zowel de kosten van het watersysteembeheer als het wegenbeheer. Dit heeft de vraag opgeroepen of een identieke methodiek op basis van gebiedskenmerken ook passend is voor de verdeling van de kosten van het wegenbeheer. De wet bevat geen specifieke kostentoedelingssystematiek voor de taak wegenbeheer. Tegen die achtergrond is geconcludeerd dat een afzonderlijke wegenheffing op basis van gebiedskenmerken met afwijkende formules voor de toerekening van de kosten van het wegenbeheer aan de categorieën ongebouwd en natuur passender is. Daarmee wordt wel aangesloten bij de systematiek voor de watersysteemheffing. De afwijkende formules doen recht aan de andere aard en het karakter van het wegenbeheer ten opzichte van het watersysteembeheer. Verder kan door het hanteren van afwijkende formules de weeffout bij Scheldestromen alsnog gecorrigeerd worden, nu de methodiek met gebiedskenmerken niet heeft geleid tot een lager kostenaandeel ongebouwd.

Verder is besproken dat deze systematiek aansluit bij de praktijk van andere waterschappen die reeds een afzonderlijke wegenheffing kennen. Daarbij is benoemd

dat ook bij andere waterschappen met wegenbeheer wordt gewerkt met, dan wel wordt gekeken naar, een vergelijkbare systematiek.

Met een afzonderlijke wegenheffing wordt deze heffing transparanter en beter uitlegbaar, mede omdat de kosten voor wegenbeheer afzonderlijk inzichtelijk worden gemaakt.

3. Onderzoeksrapporten TAUW en Van den Bosch & Partners

Tijdens het overleg zijn de onderzoeksrapporten van TAUW en Van den Bosch & Partners besproken, die in opdracht van het waterschap zijn uitgebracht. Daarbij is toegelicht dat onderzoek is uitgevoerd naar verschillende methodieken voor de kostentoedeling van het wegenbeheer als basis voor de afzonderlijke wegenheffing, naast de kostentoedeling voor de watersysteemheffing.

In de onderzoeken zijn onder meer varianten beoordeeld op basis van:

- aangepaste waardeverhoudingen zonder de waarde van infrastructuur;
- gebiedskenmerken met aangepaste formules;
- vrijstelling van bepaalde categorieën.

Daarnaast zijn de varianten juridisch beoordeeld op uitvoerbaarheid en juridische houdbaarheid.

Besproken is dat uit de onderzoeken volgt dat een kostentoedelingsmethodiek op basis van gebiedskenmerken met aangepaste formules:

- beter aansluit bij het profijt dat de categorieën heffingplichtigen hebben van de wegen;
- leidt tot een stabielere en beter voorspelbare lastenontwikkeling voor de verschillende categorieën heffingplichtigen.

Verder is toegelicht dat een afzonderlijke wegenheffing:

- de kosten van het wegenbeheer inzichtelijker maakt;
- beter aansluit bij de aard van de wegentaak;
- voorkomt dat effecten vanuit de watersysteemheffing doorwerken in de wegenheffing;

Op basis hiervan heeft de Algemene Vergadering van het waterschap op 9 april 2026 besloten om met ingang van 2027 een afzonderlijke wegenheffing in te voeren op basis van gebiedskenmerken met afwijkende formules voor de toedeling van de kosten van het wegenbeheer.

Daarnaast is in het overleg benoemd dat het waterschap de wegen reeds geruime tijd in beheer heeft, waaronder verbindingswegen tussen dorpen. Het beheer is daarop organisatorisch en operationeel ingericht.

4. Bandbreedte en motivering

Besproken is de mogelijkheid om binnen de voorgestelde systematiek gebruik te maken van een bandbreedte voor de kostentoedeling. Dat wil zeggen in het reglement aan de algemene vergadering de bevoegdheid te verlenen om de kostendelen voor de categorieën ongebouwd (niet zijnde natuurterreinen) en natuur aan de hand van de gebiedskenmerken verhogen of verlagen met maximaal 25%. Ter vergelijking wordt opgemerkt dat ook in het Reglement voor het Waterschap Hollandse Delta deze mogelijkheid is opgenomen. Deze mogelijkheid sluit aan bij een soortgelijke mogelijkheid die in artikel 120 van de Waterschapswet is opgenomen voor de kostentoedelingssystematiek van de watersysteemheffing. Daarbij is vanuit de provincie benadrukt dat toepassing daarvan uitsluitend mogelijk is indien hiervoor een goede, gedegen en controleerbare onderbouwing aanwezig is, gebaseerd op de gebiedskenmerken en de relatie met het profijt van het wegenbeheer. Deze onderbouwing dient door het waterschap expliciet te worden opgenomen bij de kostentoedelingsverordening.

5. Vervolgproces en planning

Het verdere proces richting besluitvorming is besproken. Daarbij is afgesproken rekening te houden met elkaars bestuurlijke planning in 2026:

Waterschap Scheldestromen

2 juli: AV vaststelling ontwerp nieuwe kostentoedelingsverordening

6 juli: Publicatie ontwerp kostentoedelingsverordening en inspraakprocedure (8 weken)

11 november : behandeling voorstellen in de commissie Bestuurlijke en Economische Zaken (BEZ)
19 november: AV vaststelling nieuwe kostentoedelingsverordening , heffingsverordening wegenbeheer en begroting 2027

Provincie Zeeland

26 mei: GS ontwerpbesluit en en schriftelijke kennisgeving daarvan aan Provinciale Staten en het Waterschap.
27 mei: Publicatie ontwerpbesluit en inspraakperiode (8 weken).
15 september: GS-besluit statenvoorstel wijziging reglement en verwerken van

eventuele inspraakreacties (omstreeks september). Daarnaast vindt verdere ambtelijke en bestuurlijke afstemming plaats tussen Provincie en waterschap over het ontwerpbesluit en de verdere voorbereiding van het statenvoorstel richting behandeling in de commissie Bestuur van 16 oktober en Provinciale Staten van 13 november.

6. Communicatie traject Provincie

Eind mei nemen de provincie en het waterschap gezamenlijk een digitale informatiesessie op ten behoeve van Provinciale Staten. In deze sessie wordt nadere toelichting gegeven op de aanleiding van de voorgestelde reglementswijziging, de invoering van de afzonderlijke wegenheffing met eigen kostentoedelingsmethodiek, de achtergrond van de wetswijziging en de rolverdeling tussen het waterschap, Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten in het verdere besluitvormingsproces.

Aan deze sessie nemen deel: mw. C. Michielsen (lid dagelijks bestuur Waterschap Scheldestromen) en dhr. A. Vael (gedeputeerde Provincie Zeeland).

7. Rondvraag en sluiting

Van de rondvraag wordt geen gebruik gemaakt. Het overleg wordt afgesloten met de afspraak elkaar in het vervolgproces bestuurlijk en ambtelijk te blijven informeren.